

ประสบการณ์ ทำวิจัยสถาบัน

เรื่องชัย จรุงศิริวัฒน์
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนเชี่ยวชาญ
ผู้เชี่ยวชาญประจำสำนักงานอธิการบดี มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เอกสารประกอบการอบรม ข้าราชการและพนักงาน สายสนับสนุนในมหาวิทยาลัย
เพื่อทำผลงานทางวิชาการในการกำหนดตำแหน่งให้สูงขึ้นเป็นระดับ ข้าราชการ
ชำนาญงานพิเศษ ข้าราชการ ข้าราชการพิเศษ และ เชี่ยวชาญ

- 1) ประวัติการวิจัยสถาบัน**
- 2) วิจัยสถาบันคืออะไร**
- 3) วิจัยสถาบันไปทำไม**
- 4) วิจัยสถาบันทำได้อย่างไร**
- 5) วิจัยสถาบันพัฒนาองค์กร
ได้อย่างไร**

ประวัติการวิจัยสถาบัน

ผู้ที่จุดประกายการวิจัยสถาบันคือ **Professor Cowley** แห่ง **Stanford University** ซึ่งได้รับแนวความคิดจาก ข้อค้นพบของ **Yale University** ใน ค.ศ. **1701** และในค.ศ. **1820** ต่อมาได้นำ แนวความคิดนี้ เสนอต่อที่ประชุมเพื่อ ประเมินผลการปฏิบัติงานของคณะกรรมการที่ **Harvard University**

**แนวความคิดนี้ได้รับการยอมรับกัน
เป็นอย่างดี จึงก่อให้เกิดมีการวิจัยในชั้น
พื้นฐานในสถาบัน เพื่อการติดตามผล
การดำเนินงานในระยะสั้นๆ โดยคณะผู้
วิจัยที่อยู่ในสถาบันเดียวกันนั้น.. จึงเรียก
ว่าวิจัยตนเอง (Self Study)**

ต่อมาได้มีการทำวิจัยในลักษณะนี้อย่าง
แพร่หลาย และได้มีการจัดตั้งเป็นสมาคม
การวิจัยสถาบัน(Institutional Research
Association) ขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อ ค.ศ.
1974

สำหรับประเทศไทย ได้มีการจัดตั้ง
"สถาบันวิจัย"ขึ้นเป็นครั้งแรกที่จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย

วิจัยสถาบันคืออะไร ?

วิจัยสถาบัน ในภาษาอังกฤษจะมีคำที่ใช้กันอยู่หลักๆมี **3** คำ คือ

 Institutional Research

 Operation Research

 Administrative Research

Institutional Research คำนี้ใช้
กันอยู่ในแวดวงของมหาวิทยาลัย หรือ
สถาบันอุดมศึกษาเท่านั้น

Operation Research คำนี้มักจะ
ใช้ในหน่วยงานของภาคธุรกิจ และ ภาค
อุตสาหกรรม

Administrative Research เป็น
การวิจัยเชิงบริหาร

คำ **3** คำนี้จริงๆ แล้วมีความหมาย
เป็นไปในทำนองเดียวกัน และมหาวิทยาลัย
ล้วนส่วนใหญ่ ทั้งใน และ ต่างประเทศมัก
จะใช้คำว่า **Institutional Research**
เป็นหลัก

ดังนั้น..เมื่อกล่าวถึง” **วิจัยสถาบัน**”
ในที่นี้ จะหมายถึง **Institutional
Research**

วิจัยสถาบัน (Institutional Research) เป็นการรวมความหมายของคำ **2** คำเข้าด้วยกัน คือ **การวิจัย** และ **สถาบัน**

ซึ่งหมายถึง การวิจัย ค้นคว้าหาคำตอบด้วยวิธีการที่น่าเชื่อถือ **ในเรื่องที่เกี่ยวกับสถาบันของตนเอง**

ไม่ได้ไปวิจัยเรื่องของชาวบ้านที่ไหน วิจัยที่เกี่ยวกับสถาบันของตนเอง เป็นกิจกรรม และ กระบวนการที่เป็น **Continuous self studies**

เป็นการวิเคราะห์ วิจัย ศึกษาเรื่อง
ของตนเอง เพื่อจะเอาเรื่องของตนเอง
ที่วิจัยมาได้ นั้น มาใช้ประโยชน์ในเรื่อง
การบริหารจัดการ การตัดสินใจในเรื่อง
สำคัญๆ

นอกจากนี้ยังใช้ในการแก้ไขปัญหา
ของมหาวิทยาลัย/สถาบัน

ในปัจจุบันมหาวิทยาลัย/สถาบัน
อุดมศึกษาต่างๆ มีการนำผลของการวิจัย
สถาบันมาใช้ใน**การประกันคุณภาพ** และ
การพัฒนาองค์กร มากขึ้น

**โดยปกติแล้ววิจัยสถาบันมักนิยม
ทำกันเฉพาะในระดับอุดมศึกษา** อันเนื่อง
มาจากลักษณะโครงสร้าง และองค์ประ
กอบต่างๆของสถาบันอุดมศึกษา ที่มี
ความสลับซับซ้อน ยากที่จะพิจารณา
เข้าใจได้โดยง่าย

การวิจัยสถาบันจึงมีความจำเป็น
ที่จะต้องศึกษา เจาะลึกเป็นเรื่องๆ ไป

ในการทำวิจัยสถาบันนั้น โดยปกติแล้วจำแนกได้เป็น **2** แบบ คือ...

แบบแรก เป็นการทำวิจัยสถาบันที่ต้องทำซ้ำๆ ทำอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำเอาผลจากการวิจัยมาสร้างฐานข้อมูลหรือสารสนเทศเพื่อการบริหาร (MIS : Management Information System)

ซึ่งโดยปกติแล้ว **"ฐานข้อมูล"** ต้องมีการ Update ให้ทันสมัยอยู่เสมอโดยใช้กระบวนการทางวิจัยสถาบัน

แบบที่สอง เป็นการทำวิจัย
สถาบันเฉพาะกิจ เพื่อติดตามประเมินผล
ภารกิจ และกิจกรรมสำคัญๆ ของ
มหาวิทยาลัย

มีทั้งที่ต้องศึกษาวิจัยเป็นครั้งคราว
หรือเป็นเรื่องที่ต้องทำต่อเนื่องในช่วง
ระยะเวลาหนึ่ง

**ศูนย์วิจัยและพัฒนาระบบบริหารงาน
อุดมศึกษาแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา
(NCHEMS : National Center for Higher
Education Management System)**

**ได้ให้แนวคิดในการทำวิจัยสถาบัน
เกี่ยวข้องกับจำเป็นสำหรับผู้บริหารใน
สถาบันการศึกษาไว้เป็น**5** ด้านคือ ...**

1. วิทยาลัยสถาบันด้านนิสิต/นักศึกษา (Student)

ข้อมูลด้านนิสิต/นักศึกษา ถือว่าเป็น
ข้อมูลที่สำคัญในการบริหารและการตัด
สินใจ เพราะถ้าสถาบันอุดมศึกษาไม่มี
นิสิต/นักศึกษา สถาบันนั้นก็อยู่ไม่ได้

ฉะนั้น สถาบันก็ต้องให้ความสำคัญ
ต่อนิสิต/นักศึกษาในด้านต่างๆ คือ...

- ข้อมูลพื้นฐาน หรือ ภูมิหลัง
- ข้อมูลการเข้าเรียน, การลาออก
- ความคาดหวังของนิสิต/นักศึกษา
- ความพึงพอใจ/ทัศนคติที่มีต่อสถาบัน
หรือรูปแบบการเรียนการสอน
- ความต้องการของหน่วยงานที่ใช้
บัณฑิตเป็นต้น

2. วิจัยสถาบันด้านบุคลากร (Staff)

ในแต่ละสถาบัน บุคลากรนั้นเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่ง โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษา บุคลากรต้องมีความรู้และศักยภาพสูงเพื่อผลิตบัณฑิตให้เป็นเลิศทางวิชาการ จึงควรทำวิจัยบุคลากรในด้าน...

- ข้อมูล จำนวนคณาจารย์ คุณวุฒิ ความเชี่ยวชาญทางวิชาการ ความถนัดหรือความสนใจ หรือการคาดคะเนความสูญเสียอาจารย์ อันเนื่องจากการเกษียณอายุ หรือ สมองไหล
- ข้อมูลสภาพความเป็นอยู่ สภาพทางเศรษฐกิจและสังคม

- ข้อมูลความต้องการด้านการพัฒนา
ความรู้ ความก้าวหน้า
- ข้อมูลด้านค่าตอบแทน เงินเดือน ค่าจ้าง
และสวัสดิการอื่นๆ
- ข้อมูลด้านขวัญ และ กำลังใจ ความจง
รักภักดีต่อองค์กร/สถาบันของตน

3. วิจัยสถาบันด้านหลักสูตร/ โปรแกรมการศึกษา(Program)

หลักสูตรแต่ละวิชานั้นมีความสำคัญ
มากต่อการเรียน การสอน บางสถาบัน
อุดมศึกษาไม่นิยมการเปลี่ยนแปลง จึง
ทำให้หลักสูตรนั้น ล้าสมัย

ดังนั้น จึงควรทำวิจัยเพื่อหาข้อมูล
มาปรับปรุงหลักสูตรการเรียน การสอน
ให้ทันสมัยในยุคโลกาภิวัตน์ เช่น...

- ข้อมูลหลักสูตรและเนื้อหาของหลักสูตร รวมทั้งความเหมาะสมของหลักสูตรในปัจจุบัน ตลอดจนข้อมูลแนวโน้มที่จะเปิดหลักสูตรเพิ่มในอนาคต
- ข้อมูลจำนวนสถิติ ที่ลงทะเบียนในแต่ละโปรแกรม/สาขาวิชา
- จำนวนผู้ลงทะเบียนเรียน
- จำนวนผู้สำเร็จการศึกษา

- ข้อมูลจำนวนห้องเรียน จำนวนชั่วโมงการทำงานของอาจารย์ต่อสัปดาห์และภาระงานของอาจารย์
- ข้อมูลความพอใจ ทัศนคติ และความต้องการ รวมทั้งปัญหาอุปสรรคในการเรียนแต่ละโปรแกรม
- ข้อมูลกิจการเสริมหลักสูตรต่างๆ
- ข้อมูลทิศทางในการพัฒนา/การผลิตบัณฑิต/รูปแบบการผลิตบัณฑิต

4. วิจัยสถาบันด้านการเงิน/ งบประมาณ (Finance)

เงินเป็นปัจจัยที่สำคัญอย่างหนึ่งในการบริหารงาน จึงควรมีข้อมูลในด้านนี้ไว้ เพื่อการตัดสินใจว่าจะขยาย หรือคงไว้ หรือยุบเลิก หรือเปลี่ยนแปลง

จึงควรทำวิจัยการเงินในด้านต่างๆ
คือ...

- ศึกษาวิเคราะห์งบประมาณค่าใช้จ่ายในอดีต-ปัจจุบัน
- แหล่งเงินทุน/รายได้/การหาทุนรายจ่าย
- การคาดคะเนงบประมาณ
- วิธีการบริหารและดำเนินงานงบประมาณ
- งบดุล งบลงทุน และค่าใช้จ่ายของนิสิต/นักศึกษา (Unit cost)

5. วิทยาลัยสถาบันด้านอาคารสถานที่ และสิ่งอำนวยความสะดวก (Facility)

ปัจจุบันอาคารและสถานที่นับว่ามี
ความสำคัญ เพราะเป็นสิ่งอำนวยความสะดวก
ในการเรียนการสอน

ดังนั้น..... อาคาร สถานที่ และ
อุปกรณ์การศึกษาทั้ง 3 อย่างนี้

จึงควรทำวิจัยว่ามี**ครบถ้วน** **พอเพียง**
หรือไม่ **ใช้คุ้มหรือไม่คุ้ม** เช่น...

- การใช้ประโยชน์จากที่ดิน
- การใช้ประโยชน์จากห้องเรียน
- การใช้พื้นที่ต่างๆ ในแต่ละอาคาร
- สถานที่ตั้ง และ สภาพสิ่งแวดล้อม ทั้ง
ภายใน และภายนอกสถาบัน

เนื่องจากมหาวิทยาลัย/สถาบัน
มีภารกิจมากขึ้นกว่าเดิม บุคลากรเพิ่มขึ้น
สาขาวิชาเพิ่มขึ้น ขอบข่ายข้อมูลที่จำเป็น
พื้นฐาน **5** ด้านอาจไม่เพียงพอ จึงอาจมี
การศึกษาเพิ่มขึ้นในเรื่อง...

- ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ
- การบริหารจัดการ
- การบริการวิชาการ
- การทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม

**ฐานข้อมูลเหล่านี้บางฐานข้อมูลแม้
จะมีการทำวิจัยสถาบันแล้ว บางเรื่องมีผล
กระทบต่อสถาบัน ก็จะไม่มีการตีพิมพ์
เผยแพร่ออกไปภายนอกสถาบัน**

**บางเรื่องก็ได้จัดทำเป็นสารสนเทศ
หรือรายงานการศึกษาวិเคราะห์ที่เป็นงาน
ประจำของหน่วยงาน**

แนวคิดเกี่ยวกับการวิจัยสถาบัน

ธรรมชาติของการวิจัยสถาบัน มีแนวความคิดหรือปรัชญาในการวิจัย ดังนี้...

- 1.** เป็นการทำวิจัยในหน่วยงาน, สถาบัน หรือองค์กรใดองค์กรหนึ่งโดยเฉพาะ ซึ่งแตกต่างจากการวิจัยทั่วไป

- 2. เป็นการทำวิจัยตามขอบเขต ลักษณะ
หน้าที่ หรือโครงสร้างของงานที่รับผิดชอบ
หรือ ปัญหาที่เกิดขึ้นในแต่ละ
องค์กร หรือสถาบันนั้นๆ**
- 3. เป็นการทำวิจัยทั้งปัญหาเฉพาะหน้าที่
หรือการที่จะวางนโยบายหรือแผนระยะ
ยาวของสถาบัน**

4. ผลงานการวิจัยสถาบัน จะต้องนำมา
แก้ไขปัญหาหรือกำหนดนโยบาย หรือ
พัฒนาองค์กรหรือสถาบันนั้นๆ และอาจ
นำไปเป็นแนวทางในการวิจัยสถาบัน
อื่นๆ ได้

5. คณะผู้วิจัยเป็นนักวิจัย หรือ นักวิชาการ
ที่สังกัดอยู่ภายในหน่วยงานหรือสถาบัน
นั้นๆ

- 6. คณะวิจัยเป็นนักวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์,จิตวิทยา,นักสถิติ,การศึกษา,สังคมวิทยา,มนุษยศาสตร์,เศรษฐศาสตร์ กฎหมาย หรือ การปกครองเป็นต้น**
- 7. แนวคิดหรือเป้าหมายหลักของการวิจัยสถาบันก็คือ เพื่อให้ผู้บริหารนำข้อมูลหรือ ข้อค้นพบต่างๆ จากการวิจัยไปใช้ประกอบในการแก้ปัญหา การกำหนดนโยบายพัฒนาสถาบัน หรือ ตัดสินใจในภาวะการณ์ที่คับขัน เป็นต้น**

หลักการทั่วไปของการวิจัยสถาบัน

1. ใช้ระยะเวลาสั้น หวังผลเร็วเพราะต้อง
การใช้ข้อมูล อาจไม่เกิน 6 เดือน
2. ขั้นตอนการนำเสนอโครงสร้าง ต้องรวดเร็ว
ไม่มีขั้นตอนมาก อาจจะเขียน
โครงการประมาณ 1-2 แผ่น
รวมถึงขั้นตอน การพิจารณา/
อนุมัติด้วย

3. งบประมาณต้องอนุมัติเร็ว และเพียงพอ

4. ผู้ทำการวิจัยสถาบันต้องได้รับการลดภาระงานประจำลง เพราะการดำเนินการอาจจะไม่ทันกับระยะเวลาที่กำหนด และอาจส่งผลกระทบต่อข้อมูลที่จะใช้ประโยชน์

**5. นักวิจัยอาจวิจัยเดี่ยว หรือ เป็นทีม
คณะวิจัยก็ได้**

**6. อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ และ คนต้อง
พร้อม**

วิจัยสถาบันไปทำไม ?

จากการที่วิจัยสถาบัน เป็นการศึกษาวจัย ที่เป็นเฉพาะเรื่อง ของสถาบันอุดมศึกษา และเมื่อพิจารณาตามจุดมุ่งหมายของการทำวิจัยสถาบัน วิจัยสถาบันจึงทำขึ้นเพื่อเป็นประโยชน์ในการจัดการข้อมูล สำหรับสนับสนุนการวางแผน การบริหาร และการตัดสินใจของผู้บริหารสถานศึกษา

**ผู้บริหารมหาวิทยาลัยส่วนมากจะ
ให้ความสำคัญของการวิจัยสถาบันต่อ
การบริหารและการวางแผน ทั้งในระยะ
สั้นและระยะยาว**

**โดยเชื่อว่าวิจัยสถาบัน สามารถ
จะให้คำตอบหรือให้คำอธิบายที่ลึกซึ้งถึง
ปัญหาและสาเหตุของปัญหาได้ชัดเจน**

**วิจัยสถาบันจึงช่วยให้การกำหนด
เป้าหมาย ทิศทางการพัฒนาองค์กรมี
ความเป็นไปได้สูง**

**วิจัยสถาบันเป็นการติดตามและ
ประเมินผลซึ่งมีกลไก ที่มีกระบวนการ
ที่เชื่อถือได้**

**ดังนั้น... ผลการติดตามประเมิน
ผล ที่เป็นสิ่งที่เชื่อถือได้ จึงเป็นคำตอบ
ที่ว่าวิจัยสถาบันมีความสำคัญอย่างไร**

จากความสำคัญของวิจัยสถาบัน
ดังกล่าว

มหาวิทยาลัยต่างๆ จึงได้กำหนด
ให้มี "วิจัยสถาบัน" มีฐานะเป็น "งาน"
หนึ่งของ "กองแผนงาน" ในสำนักงาน
อธิการบดีทุกมหาวิทยาลัย

โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อความ
รวดเร็วในการตัดสินใจ หรือเพื่อความ
รวดเร็วในการแก้ปัญหาต่างๆ

ขอบข่ายของ “งาน” วิจัยสถาบัน

หน้าที่รับผิดชอบของงาน ด้านวิจัยสถาบันในมหาวิทยาลัย จึงเริ่มตั้งแต่การจัดทำข้อมูล และจัดทำสารสนเทศที่เกี่ยวกับสถาบัน

งานหลักที่สำคัญได้แก่ การจัดการ/การรวบรวมข้อมูลพื้นฐาน(Data Base) 5 ด้าน ได้แก่...

- 1) ด้านหลักสูตร/โปรแกรมการศึกษา**
- 2) ด้านนักศึกษา**
- 3) ด้านบุคลากร**
- 4) ด้านการเงิน/งบประมาณ**
- 5) ด้านอาคารสถานที่**

ข้อมูลพื้นฐาน **5** ด้าน ดังกล่าว
ของมหาวิทยาลัย/สถาบัน ควรได้
รับ การจัดการรวบรวมให้เป็นระบบ
มีความต่อเนื่อง และนำไปจัดทำให้
เป็น**สารสนเทศ**ให้ทันต่อการไปใช้
ของผู้บริหาร และ มหาวิทยาลัย

วิจัยสถาบันทำได้อย่างไร ?

การทำวิจัยสถาบันเริ่มต้นอย่างง่ายๆ ด้วยการนำฐานข้อมูลพื้นฐาน **5** ด้านของมหาวิทยาลัย มากำหนดเป็น **"หัวข้อเรื่อง"** ที่จะทำวิจัยสถาบัน แล้วเขียน หรือเสนอ เป็นโครงการวิจัยสถาบัน

สำหรับผู้ที่เป็นนักวิจัยสถาบัน
หน้าใหม่ เทคนิคก็คือต้อง**"เป็นผู้อ่าน"**
ให้มากๆ

โดยการอ่านผลงานวิจัยสถาบัน
ของกองแผนงานมหาวิทยาลัยต่างๆที่
มีผู้ศึกษา ค้นคว้า ไว้แล้วมีมากมาย
หลายเรื่อง

ซึ่งจะเป็น**"ครู"** ที่ดี หรือเป็น
แนวทางให้นักวิจัยหน้าใหม่ ได้เป็น
อย่างดี

เริ่มต้นการทำวิจัยสถาบัน

1) กำหนดเป้าหมาย(Purpose)

การทำวิจัยสถาบันจะต้องมีเป้าหมาย
วัตถุประสงค์ที่เฉพาะเจาะจงและชัดเจน

การกำหนดเป้าหมาย ควรมีความ
สัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ระหว่างการทำ
วิจัยสถาบันและการวางแผน รวมทั้ง
การกำหนดเป้าหมายและการตัดสินใจ

2) ข้อตกลงเบื้องต้น(Assumption)

ในการทำวิจัยสถาบัน ข้อตกลงเบื้องต้น ต้องมีความถูกต้อง มีทั้งความเที่ยง(Reliability)และความตรง(Validity)

3) การสื่อความหมาย(Communication)

ในการนำเสนอข้อค้นพบ ของการวิจัยสถาบัน อาจทำได้หลายรูปแบบอย่างไรก็ดี การนำเสนอข้อมูลให้มีประสิทธิภาพ ควรใช้ตารางแผนภูมิ หรือใช้กราฟประกอบการนำเสนอ

4) การแปลหรือตีความหมาย (Interpretation)

หมายถึงความพยายามของผู้วิจัยที่จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลให้ละเอียด โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสิ่งที่ยังคลุมเครืออยู่ เพื่อจะได้ตีความให้ตรงกันอันจะเป็นประโยชน์ต่อการวางแผน หรือ เสนอแนะ เพื่อการกำหนดนโยบาย และ ตัดสินใจของผู้บริหารต่อไป

5) การเขียนรายงาน(Written Report)

เป็นขั้นตอนที่สำคัญของการทำวิจัย
สถาบัน ผู้ทำวิจัยสถาบันต้องพยายาม
เขียนรายงานให้ถูกต้อง

ในรายงานอาจมีการชี้แจง แนะนำ
เพื่อให้ตรงกับปัญหาที่เผชิญอยู่ หลังจาก
เขียนรายงานเผยแพร่แล้ว ควรมีการติดตาม
ผลด้วยว่าผู้นำไปใช้ มีความเข้าใจ
และแปลความผลการวิจัยได้อย่างถูกต้อง
เหมาะสมหรือไม่เพียงไร ?

วิจัยสถาบันพัฒนาองค์กร ได้อย่างไร ?

ปัจจุบันมหาวิทยาลัย มีขอบข่าย
ความรับผิดชอบสูง และเกี่ยวข้องกับ
บุคลากรเป็นจำนวนมาก

มีระบบการบริหารที่ละเอียดอ่อน
และซับซ้อนมากกว่าในอดีต

**ประกอบกับต้องมีการพัฒนา ปรับ
ปรุงมหาวิทยาลัยให้ทันสมัย และทัน
ต่อเหตุการณ์ใหม่ๆ อยู่เสมอ ดังนั้น...**

**ผู้บริหารมหาวิทยาลัย นอกจาก
ต้องมีความรู้ความสามารถ และ ทักษะ
ในเชิงบริหาร เป็นอย่างดีแล้ว**

**ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ยังต้องมีข้อมูล
ที่จำเป็นต่างๆ อย่างเหมาะสมและเพียงพอ
สำหรับช่วยในการบริหาร การตัดสินใจ
การแก้ปัญหา การวางแผนและการพัฒนา
องค์กร**

**ตลอดจนเพื่อกำหนดนโยบายให้การ
ดำเนินการต่างๆ บรรลุผลตามเป้าหมายใน
ระยะเวลาที่กำหนดไว้**

ดังนั้น...สิ่งที่จะช่วยตัดสินใจของผู้
บริหารได้ดี คือ**ต้องมีข้อมูลเชิงประจักษ์**
มาสนับสนุน

และการที่ผู้บริหาร จะมีข้อมูลเชิง
ประจักษ์นี้ จึงต้องอาศัยวิธีการแสวงหา
ข้อมูลอย่างมีเหตุ มีผล ที่ต้องอาศัยการ
ทำ **"วิจัยสถาบัน"** เข้ามาช่วย

ตัวอย่าง เช่น...

การที่ผู้บริหารคณะ/มหาวิทยาลัยจะตัดสินใจในการ **ปิด** หรือ **เปิด** หลักสูตรใดๆ ของคณะหนึ่งคณะใด ในมหาวิทยาลัย ผู้บริหารจะตัดสินใจได้ง่ายขึ้นถ้ามีรายงานการศึกษาวิจัยในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรนั้นๆ

เช่น..มีการศึกษาความสนใจของผู้ที่ **ต้องการจะเรียน** ในหลักสูตรนั้น หรือ **ความต้องการบัณฑิต** ในสาขาวิชา หรือ **หลักสูตรที่กำลังจะปิด** หรือ **ต้องการจะเปิด**

ถ้ามีรายงานการศึกษาในเรื่องดังกล่าว
เก็บไว้ในฐานข้อมูลของกองแผนงาน/มหา
วิทยาลัย ที่ได้มีการศึกษาค้นคว้า ปรับปรุง
ให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ

ผลของวิจัยสถาบัน จะเป็นประโยชน์
อย่างมากกับผู้บริหารมหาวิทยาลัยในการ
นำไปใช้ในการตัดสินใจว่าจะ **ปิด** หรือ **เปิด**
หลักสูตรนั้น

ดังนั้น... โอกาสที่ผู้บริหาร
คณะ หรือ ผู้บริหารมหาวิทยาลัยจะ
ตัดสินใจผิดพลาด ย่อมจะมีน้อย
กว่า การที่ผู้บริหารคณะ หรือ
ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ที่ตัดสินใจ
โดยไม่มีงานวิจัยสถาบัน ที่เกี่ยวข้อง
ข้องมารองรับ

การเผยแพร่ งานวิจัยสถาบัน

ปัจจุบันมีเวทีให้ผู้ที่มีผลงานวิจัย
สถาบันได้มีโอกาสนำเสนอผลงาน
แลกเปลี่ยนความรู้ และแนวคิดใหม่ๆ
อันจะเป็นการส่งเสริมการวิจัยสถาบัน
ให้มีความแข็งแกร่งทางวิชาการ
ตลอดจนการนำผลการวิจัยสถาบัน
ไปใช้ให้เกิดประโยชน์

(1) สมาคมวิจัยสถาบันและ พัฒนาอุดมศึกษา(สวพอ.)

**สมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนา
อุดมศึกษา จัดตั้งเมื่อ 12 กค.2543**

**โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นศูนย์
รวมของนักวิจัยสถาบัน นักวิชาการ
และผู้บริหารการศึกษาในการแลกเปลี่ยน
เปลี่ยนความรู้ และแนวคิดใหม่ๆ**

**สมาคมวิจัยสถาบันและพัฒนา
อุดมศึกษาได้จัดให้มีการประชุมวิชา
การเป็นประจำทุกปี**

**ลักษณะของการจัดประชุมวิชา
การเป็นการบรรยายโดยวิทยากรผู้
ทรงคุณวุฒิ และนำเสนอผลงานวิจัย
สถาบัน ซึ่งจัดเป็นประจำทุกปี**

**ปีนี้จัดระหว่างวันที่ 15-16 พย.53
ณ สถาบันวิจัยจุฬาภรณ์**

รูปแบบการนำเสนอผลงาน

การนำเสนอผลงานวิจัยสถาบัน
ของเวที สวพอ. มีสองรูปแบบ คือ...

- (1) การนำเสนอผลงานโดยโปสเตอร์
- (2) การนำเสนอผลงานโดยการ
บรรยาย

(2) เครื่องข่ายวิจัยสำหรับ บุคลากรสายสนับสนุน ในสถาบันอุดมศึกษา

**เครือข่ายวิจัยสำหรับบุคลากรสาย
สนับสนุนในสถาบันอุดมศึกษาจัดตั้งโดย
คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัย
เชียงใหม่ ในปี 2552**

**โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อเป็นการกระตุ้น
ให้บุคลากรสายสนับสนุน ได้ตระหนักถึง
ความสำคัญของงานวิจัยสถาบันที่สามารถ
ช่วยแก้ปัญหา**

**การวางแผนการปฏิบัติงาน และ
เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การ
เผยแพร่ผลงานวิจัยสถาบัน ของ
บุคลากรสายสนับสนุน ในสถาบัน
อุดมศึกษา**

**โดยในปี 2552 ได้จัดให้มีการ
ประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานเป็น
ครั้งแรก ในวันที่ 2-3 เมษายน 2552 ที่
ผ่านมา ณ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่**

**การนำเสนอผลงานวิจัยสถาบัน
มีสองรูปแบบ เหมือนกับที่ สวพอ.จัด
คือ...**

(1) การนำเสนอผลงานโดยโปสเตอร์

**(2) การนำเสนอผลงานโดยการ
บรรยาย**

**ตัวอย่างหัวข้อ
ในการทำวิจัยสถาบัน
จากงานประจำ**

ด้าน	เรื่อง
1) นักศึกษา	-วิเคราะห์นักศึกษาใหม่ -วิเคราะห์นักศึกษาเต็มเวลา -วิเคราะห์การตักออกซ้ำชั้น -วิเคราะห์การสละสิทธิ์ของนักศึกษา -วิเคราะห์ลักษณะนักศึกษาที่เหมาะสม -วิเคราะห์บัณฑิตที่พึงประสงค์ -วิเคราะห์ความเห็นของนักศึกษาต่อการให้บริการของ.....(ระบุชื่อหน่วยงาน)

ด้าน	เรื่อง
2) คณาจารย์ และบุคลากร	-การประเมินการสอน -การประเมินประสิทธิภาพของอาจารย์ -การศึกษา สภาพขวัญ กำลังใจ ของอาจารย์/บุคลากร อื่นๆ -การพัฒนาอาจารย์/บุคลากร -ศักยภาพของบุคลากร

ด้าน	เรื่อง
3) หลักสูตรและการสอน	-การวิเคราะห์หลักสูตร -การประเมินหลักสูตร -พัฒนาการด้านหลักสูตร
4) การประเมินแผน/โครงการ/กิจกรรม	-การประเมินครึ่งแผนฯ/สิ้นแผนฯ ระยะ 5 ปี -การประเมินโครงการตามแผน -การประเมินโครงการหรือกิจกรรมต่างๆของคณะ/มหาวิทยาลัย

ด้าน	เรื่อง
5) การทะเบียนนักศึกษา	-วิธีการสอบคัดเลือก -วิธีการรับสมัคร -ความต้องการในการเรียนวิชาต่างๆ -วิชา/สาขาที่นักศึกษาต้องการเรียน
6) วิเคราะห์นโยบาย	-วิเคราะห์นโยบาย..... (ระบุเรื่อง) -วิเคราะห์เป้าหมาย

ด้าน	เรื่อง
7) ระบบข้อมูล/ ฐานข้อมูล	-วิเคราะห์ฐานข้อมูล บุคลากร -วิเคราะห์ฐานข้อมูล หลักสูตร -วิเคราะห์ฐานข้อมูลการเงิน -วิเคราะห์ฐานข้อมูลอาคาร

ด้าน	เรื่อง
8) งบประมาณและค่าใช้จ่าย	- วิเคราะห์หลักเกณฑ์ วิธีการ จัดสรรงบประมาณของคณะ/มหาวิทยาลัย - วิเคราะห์ค่าใช้จ่ายในลักษณะต่างๆ - วิเคราะห์แนวโน้มงบประมาณในปีต่อไป - วิเคราะห์ภาระงบประมาณที่เป็นค่าใช้จ่ายด้านบุคลากร - วิเคราะห์แนวทางในการจัดหารายได้ของคณะ/มหาวิทยาลัย - วิเคราะห์การพึ่งพาตนเองด้านเงินรายได้

ด้าน	เรื่อง
9) อาคารสถานที่	-วิเคราะห์การใช้ประโยชน์จากอาคารและสถานที่ตามลักษณะของการใช้ประโยชน์ของการเรียนการสอน การบริหาร ทหารบริการ -วิเคราะห์ความต้องการใช้พื้นที่ การใช้อาคาร -วิเคราะห์ความต้องการ/แนวโน้มของสาธารณูปโภค

ขอขอบคุณ

